

Sygn. akt VIII C 1535/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, VIII Wydział Cywilny

w następującym składzie :

Przewodniczący : Sędzia SR Tomasz Kalsztein

Protokolant : sekr. sąd. Kamila Zientalak

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G.

przeciwko A. L.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt VIII C 1535/17

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 14 lutego 2017 roku skierowanym przeciwko A. L. powód – B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w G., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 606,17 zł wraz z odsetkami umownymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwany zawarł z poprzednikiem prawnym umowę rachunku (...) w dniu 11 października 2013 roku. Z umowy tej powstało zadłużenie w kwocie dochodzonej pozwem, (pozew k.2-4)

W dniu 28 lutego 2017 roku Sąd Rejonowy w Elblągu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. (nakaz zapłaty k. 16)

Sprzeciwem z dnia 5 czerwca 2017 roku pozwany zaskarżył nakaz zapłaty w całości. Pozwany podniósł, iż pozwany nie udowodnił kwoty dochodzonej w pozwie. Dodatkowo pozwany zgłosił zarzut niewłaściwości miejscowej. (sprzeciw k. 22-25)

Postanowieniem z dnia 29 czerwca 2017 roku Sąd Rejonowy w Elblągu przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Widzewa w Łodzi (postanowienie k. 30)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 października 2013 roku pozwany A. L. zawarł z Bankiem (...) S.A. umowę rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego. Zgodnie z umową pozwany uzyskał limity w przelewach z autoryzacją sms lub kodem do kwoty 100

zł a bez autoryzacji do kwoty 50 zł. dodatkowo pozwany uzyskał kartę płatniczą (...) O. z limitem wypłat gotówkowych do kwoty 2000 zł dziennie. (umowa k. 40-41).

W dniu 28 czerwca 2016 roku Bank (...) SA zawarł umowę przelewu wierzytelności z powodowym funduszem (umowa przelewu k. 49-61).

W wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej z dnia 1 grudnia 2016 roku powód wskazał, że wysokość zobowiązania dłużnika, według stanu na dzień wystawienia niniejszego wyciągu, wynosi łącznie 606,17 zł, w tym 524,58 zł tytułem należności głównej i 77,39 zł tytułem odsetek. (wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej k. 5, umowa przelewu wierzytelności k. 33-38)

Wezwaniem z dnia 1 września 2015 roku strona powodowa wyzwała pozwanego do zapłaty kwoty 541,75 zł.

(wezwanie do zapłaty k. 42)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Powód nie spełnił w przedmiotowej sprawie podstawowych wymogów dowodowych.

Powód twierdził, że jego roszczenie znajduje swoje źródło w umowie o rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego. Jednakże z a łączonej do akt sprawy umowy nie wynika kwota dochodzona pozwem. Strona powodowa nie wykazała tytułu kapitału, którego domaga się zasądzenia od pozwanego. Brak jest dowodów, aby przyjąć czy kwota dochodzona pozwem stanowi pożyczkę czy kredyt czy też stanowi jakiegokolwiek opłaty naliczane przez poprzedniego wierzyciela.

Strona powodowa nie załączyła bowiem żadnego szczegółowego rozliczenia, które potwierdzałoby zasadność dochodzonego roszczenia i pozwoliłoby na ewentualne zweryfikowanie tej wysokości. Należy bowiem zaznaczyć, iż pozwany już w sprzeciwie od nakazu zapłaty podniósł zarzut nieudowodnienia kwoty dochodzonej pozwem.

Strona powodowa przedstawiła oprócz umowy wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego z dnia 1 grudnia 2016 roku. Przy czym ze wskazanego dokumentu wynika jedynie, że powyższa wierzytelność została nabyta przez fundusz w drodze przelewu.

W tym miejscu koniecznym jest podkreślenie, iż jak słusznie wywiódł Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 7 października 2009 roku w sprawie III CZP 65/09 (LEX nr 522989, Biul. SN 2009/10/6), domniemanie zgodności z prawdą treści dokumentu w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego nie obejmuje faktu istnienia wierzytelności nabytej przez fundusz sekurytyzacyjny w drodze przelewu. W przepisie art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546 ze zm.) mowa jest o trzech kategoriach dokumentów, mianowicie księgach rachunkowych funduszu, wyciągach z tychże ksiąg oraz określonej treści oświadczeniach, sporządzonych według takich samych zasad, jak wyciągi z ksiąg rachunkowych. Wskazanym księgom, wyciągom oraz oświadczeniom przepis art. 194 u.f.i. przyznaje moc prawną dokumentów urzędowych i postanawia, że mogą one stanowić podstawę wpisów w księgach wieczystych i rejestrach publicznych. Przepis art. 194 u.f.i. nie wymienia dokumentów urzędowych, lecz dokumenty, którym przysługuje moc prawna dokumentu urzędowego, co należy rozumieć w ten sposób, że w zakresie mocy dowodowej ze sporządzeniem dokumentu określonego w art. 194 u.f.i. łączyć należy te same skutki, jakie system prawny wiąże ze sporządzeniem dokumentu urzędowego (art. 244 k.p.c.), niemniej jednak ustawodawca rozróżnia dokumenty urzędowe od dokumentów mających moc prawną dokumentów urzędowych. Stąd też dokumenty, o których mowa w art. 194 u.f.i. nie stanowią podstawy do wydania nakazu zapłaty w oparciu o art. 485 § 1 pkt 1 k.p.c. W uchwale III CZP 101/07, odnosząc się do kwestii, czy wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu wykazuje przejście uprawnień na fundusz w ramach art. 788 § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjął, że nie sposób przesądzić tej kwestii w sposób abstrakcyjny - konieczne jest zbadanie treści konkretnego wyciągu i ustalenie, czy wynika z niego przejście uprawnień o którym mowa w art. 788 § 1 k.p.c.

To samo należy odnieść do problemu zakresu domniemania zgodności z prawdą treści wyciągu z ksiąg funduszy sekurytyzacyjnych. Treść takiego wyciągu, co do zasady powinna odzwierciedlać treść wpisów dokonywanych w księgach funduszu. Zasady prowadzenia rachunkowości przez fundusze inwestycyjne, w tym fundusze sekurytyzacyjne, regulowane są przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tj.: Dz. U. 2002, Nr 76, poz. 694) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 8 października 2004 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (Dz. U. Nr 231, poz. 2318). Zgodnie z § 6 ust. 3 rozporządzenia w zw. z art. 13 ust. 1 ustawy o rachunkowości, księgi rachunkowe funduszu obejmują m.in. dziennik, księgę główną i księgi pomocnicze. Dziennik zawiera chronologiczne ujęcie zdarzeń, jakie nastąpiły w okresie sprawozdawczym, a jego treść, zgodnie z zasadą podwójnego zapisu, powinna odpowiadać treści księgi głównej (art. 14 ust. 1 w zw. z art. 15 ustawy o rachunkowości). Uszczegółowieniem księgi głównej są księgi pomocnicze, prowadzone m.in. dla operacji zakupu (art. 17 ust. 1 ustawy o rachunkowości). Zapisów w księgach dokonuje się na podstawie dowodów księgowych, które powinny zawierać m.in. określenie stron dokonujących operacji gospodarczej, opis operacji, jej wartość i datę dokonania (art. 21 ustawy o rachunkowości). Ponadto, według § 12 rozporządzenia, w księgach rachunkowych funduszu inwestycyjnego ujmuje się nabyte składniki lokat, za które w przypadku funduszu sekurytyzacyjnego należałoby uznać nabywane wierzytelności.

Nie wnikając głębiej w materię rachunkowości, należy uznać, że transakcja nabycia przez fundusz sekurytyzacyjny puli wierzytelności na zabezpieczenie emisji certyfikatów inwestycyjnych niewątpliwie powinna znaleźć odzwierciedlenie w księgach rachunkowych (po stronie aktywów, jak i - zakładając odpłatność tej transakcji - również pasywów). Nie przesądza to jednak jeszcze, że konkretna wierzytelność faktycznie istnieje. W ramach kontroli rachunkowej nie jest, bowiem oceniana strona prawna konkretnej transakcji i jej skuteczność w świetle prawa cywilnego. Celem prowadzenia ksiąg rachunkowych funduszu jest jedynie wykazanie dokonywanych operacji zakupu, lub sprzedaży w celach finansowych.

Oznacza to, że sam fakt dokonania zapisu w księgach funduszu o istnieniu wierzytelności nie wiąże się z domniemaniem prawnym, że wierzytelność taka istnieje. Brak, bowiem jakiegokolwiek sposobu kontroli prawidłowości podstaw dokonywanych wpisów, poza ich prawidłowością formalną. Organy funduszu nie mają wystarczających kompetencji do zbadania, czy nabywana wierzytelność faktycznie istnieje. Należy pamiętać, że fundusze mogą nabywać wierzytelności od różnych podmiotów, a nie tylko od banków krajowych, których pozycja w zakresie wiarygodności wystawianych dokumentów jest wyższa. Nadmierne rozszerzenie domniemania wynikającego z art. 194 u.f.i. prowadziłoby do pogorszenia sytuacji dłużników (lub domniemanych dłużników) względem funduszy. Regulacja przewidziana w art. 194 u.f.i. stanowi wyjątek od zasady swobodnej oceny dowodów i podlega ścisłej wykładni.

Tym samym o ile należy przyjąć, że wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu potwierdza fakt dokonania cesji (nabycia wierzytelności), o tyle do wykazania skuteczności tego nabycia w świetle prawa cywilnego, lub szerzej do wykazania istnienia wierzytelności, w razie zaprzeczenia przez pozwanego jej istnieniu, konieczne jest przedstawienie przez fundusz odpowiednich dowodów.

Skoro zatem domniemanie zgodności z prawdą treści dokumentu w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego nie obejmuje faktu istnienia wierzytelności nabytej przez fundusz sekurytyzacyjny w drodze przelewu, powód winien przedstawić stosowne dokumenty aby udowodnić istnienie wierzytelności oraz jej wysokości – tj. że pozwany nie wywiązał się z obowiązku uiszczenia należności, które miały wynikać z zawartej z bankiem umowy.

W tym miejscu wymaga zaznaczenia, że powód, jako strona inicjująca proces, jest obowiązany do udowodnienia wszystkich twierdzeń pozwu, w oparciu o które sformułował swoje roszczenie, chyba, że nie są one kwestionowane. Powinność taka wynika wprost z treści art. 6 k.c., zgodnie z którym ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Reguła ta znajduje również swój procesowy odpowiednik w treści art. 232 k.p.c., w świetle którego to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą

skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód.

Tym samym skoro już w sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana zakwestionowała żądanie pozwu, powód, nie zgadzając się z takim stanowiskiem strony przeciwnej, winien w odpowiedni sposób zareagować - przedstawić okoliczności faktyczne i dowody na poparcie swoich twierdzeń.

Z opisanych powyżej przyczyn Sąd nie mógł również poczynić ustaleń faktycznych w szerszym zakresie. Powód nie udowodnił bowiem, że pozwany miał obowiązek zapłaty kwoty 606,17 zł.

Z tych też względów powództwo jako nieudowodnione podlegało oddaleniu.